

Wydatek współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 oraz ze środków budżetu województwa mazowieckiego

**Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na
środowisko, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego
Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa
Mazowieckiego na lata 2014-2020**

grudzień 2013 r.

Zespół autorski:

Zespół autorów pod kierownictwem mgr inż. Karoliny Zysk

mgr Katarzyna Kędzierska

mgr Marta Jamontt-Skotis

mgr Marta Kominek

mgr inż. Marta Wawrzynowska

opieka ze strony Dyrekcji – mgr inż. Laura Kalbrun

ATMOTERM[®] S.A.

Inteligentne rozwiązania, aby chronić środowisko

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	4
2. Ramowy przebieg strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	4
3. Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie	4
4. Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko	5
5. Uzyskanie wymaganych opinii	5
6. Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu	5
7. Podsumowanie i wnioski z przebiegu postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	6
7.1 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko	6
7.2 Zgłoszone uwagi i wnioski	7
8. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko	21
9. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu	21
10. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych	21

1. WSTĘP

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30—37) oraz ; ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235).

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ww. ustawy do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opinie właściwych organów (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego);
- zgłoszone uwagi i wnioski;
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko był projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 (dalej: RPO WM 2014-2020), którego przygotowanie wynika z art. 18 pkt 2 ustawy o zasadach prowadzenia polityki i rozwoju (Dz. U. 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.), i który swym zakresem obejmuje wsparcie finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

2. RAMOWY PRZEBIEG STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegało w czterech etapach:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych opinii oraz zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu.

3. UZGODNIENIE STOPNIA SZCZEGÓŁOWOŚCI INFORMACJI ZAWARTYCH W PROGNOZIE

W dniu 15 lutego 2013 r. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie. wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej dla projektu RPO WM 2014-2020.

4. SPORZĄDZENIE PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

We wrześniu 2013 r. przystąpiono do opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu RPO WM 2014-2020. Opracowaniu Prognozy towarzyszyły 3 spotkania z ewaluatorem ex-ante w celu uspołnienienia wniosków i rekomendacji.

5. UZYSKANIE WYMAGANYCH OPINII

Zgodnie z art. 54. ust. 1 ww. ustawy Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego poddał projekt RPO WM 2014-2020 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie. Zgodnie z ustawą ww. organy wydają opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o wydanie opinii. Dokument RPO WM 2014-2020 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został przesłany do RDOS i PWIS w dniu 31. Października 2013 r.

W dniu 19 listopada 2013 r. RPO WM 2014-2020 został pozytywnie zaopiniowany, bez uwag przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie.

W dniu 4 grudnia 2013 r. RPO WM 2014-2020 został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. Uwagi do RPO WM 2014-2020 oraz prognozy oddziaływania na środowisko przedstawione zostały omówione w pkt 7.2.

6. ZAPEWNIENIE UDZIAŁU SPOŁECZEŃSTWA W OPINIOWANIU

Zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235). Marszałek Województwa zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w **opracowywaniu dokumentu Prognozy oddziaływania na środowisko** powiadamiając społeczeństwo poprzez stronę Urzędu Marszałkowskiego Województwa mazowieckiego w Warszawie o przystąpieniu do sporządzenia RPO WM 2014-2020. Społeczeństwo poinformowano, iż z treścią projektu RO WM 2004-2020 oraz Prognozą oddziaływania RPO WM na środowisko można zapoznać się:

- w siedzibie Departamentu Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie, al. Solidarności 61;
- na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego pod adresem: <http://rpo.mazovia.pl/konsultacje>.

W informacji przekazanej społeczeństwu wskazano na możliwość składania uwag i wniosków do tworzenia ww. dokumentów w formie pisemnej, przez okres 21 dni od daty podania obwieszczenia do publicznej wiadomości.

Uwagi i wnioski do Prognozy można było składać od dnia 04 listopada do 25 listopada 2013 r. za pomocą formularza zgłaszania uwag, na adres e-mail: prognoza.rpo@mazovia.pl.

Ponadto w ramach konsultacji społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 odbyły się spotkania konsultacyjne w następujących miejscowościach:

Siedlce	2013-11-19	8:30-10:00	ul. Brzeska 134	Hotel Arche
Ostrołęka	2013-11-19	13:30-15:00	Partyzantów 1	<u>Inter Hotel</u>
Ciechanów	2013-11-20	9:00-11:00	ul. 17 Stycznia 60 b	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ciechanowie
Płock	2013-11-20	13:00-15:00	ul. Dworcowa 6a	Hotel Figaro
Warszawa	2013-11-21	9:00-12:00	Al. Jerozolimskie 44, piętro 3	<u>budynek AS-bud</u>
Radom	2013-11-21	13:30-15:00	ul. 1905 Roku 1/9	Centrum biurowe Szkolenia & Konferencje

7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

7.1 USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W prognozie przedstawiono informacje o zawartości RPO WM 2014-2020, przedstawiono i oceniono bieżący stan jakości środowiska oraz zbadano zgodność z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla. Stwierdzono zgodność RPO WM 2014-2020 z celami i kierunkami innych strategii. Wskazano, iż w dokumentach tych dokonano wyjścia naprzeciw przewidywanym do powstania rozwiązaniom prawnym polskim i europejskim.

W ramach analiz stanu środowiska i dostępnych opracowań, zidentyfikowano następujące najważniejsze problemy do rozwiązania, których RPO może się przyczynić lub na które może oddziaływać w poszczególnych dziedzinach środowiska. W niektórych dziedzinach środowiska wpływ RPO będzie jednak ograniczony lub znikomy gdyż zapewnione jest wsparcie finansowe na poziomie krajowym z funduszy unijnych bądź z innych dostępnych środków wsparcia spoza budżetu UE.

W ramach prognozy dokonano analizy i oceny znaczących oddziaływań na środowisko. Oceną objęto przede wszystkim takie elementy środowiska jak: ludzie, zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczna, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne i zabytki. Zidentyfikowano oddziaływania na środowisko poszczególnych działań w ramach osi priorytetowych w odniesieniu do ww. aspektów. Przedstawiono je w formie matrycy pozwalającej na łatwą identyfikację aspektów środowiskowych. Ocenia się, że RPO WM 2014-2020, jako całość pozytywnie oddziałuje na środowisko i sprzyja rozwiązaniu wielu problemów, dotyczących poprawy stanu środowiska, niemniej niektóre obszary wsparcia wpływać będą również negatywnie na poszczególne elementy środowiska. Szczegółowe wnioski w tym zakresie przedstawione są w odpowiednich rozdziałach prognozy. Dokonana ocena korzyści dla środowiska z realizacji Programu wskazuje na jego duże znaczenie w rozwiązywaniu problemów środowiska, jak też i poważne wsparcie w finansowaniu działań na rzecz środowiska realizowanych w województwie mazowieckim.

7.2 ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI

W toku opiniowania oraz konsultacji społecznych zgłoszono uwagi do projektu RPO WM 2014-2020 oraz do Prognozy oddziaływania na środowisko. Projekt RPO WM 2014-2020 będzie jeszcze poddany szeroko zakrojonym konsultacjom społecznym poniżej odniesiono się jedynie do uwag bezpośrednio dotyczących Prognozy oddziaływania na środowisko Projektu RPO WM 2014-2020. Zestawienie wszystkich uwag i wniosków które napłynęły podczas konsultacji społecznych projektu RPO WM 2014-2020 wraz ze sposobem ich uwzględnienia udostępnione zostanie w późniejszym terminie (po konsultacjach społecznych dotyczących RPO WM 2014-2020).

LP.	Instytucja zgłaszająca	Dokument, do którego odnosi się uwaga/propozycja (Prognoza lub RPO WM 2014-2020, rozdział i numer strony)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi/propozycja	Uwaga uwzględniona (tak, nie)	Sposób uwzględnienia
1.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie	SOOS, wykaz stosowanych skrótów	W wykazie stosowanych skrótów (symboli) dwukrotnie zamieszczono skrót KPOŚK - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych	-	tak	usunięto zdublowany zapis
2.	Ministerstwo Środowiska	Prognoza RPO WM str. 49	„Zagrożenia powodziowe stwarzają również duże sztuczne zbiorniki wodne, których wody w przypadku przerwania zabezpieczeń będą miały skutki katastrofalne. Zagrożenie takie stwarza Zalew Zegrzyński z zaporą w m. Dębe, zbiornik wodny w m. Domaniów, zbiornik wodny w m. Soczewka koło Płocka. Łączna powierzchnia terenów zagrożonych powodzią głównych rzek województwa wynosi 2,3 tys. km ² , tj. 6,5% powierzchni województwa.” – powyższe stwierdzenia są napisane niejasno (błędy językowe, składnia) oraz zdecydowanie za ostro. Proponuje się usunięcie lub gruntowne przeredagowanie.	Jedynie awarie zbiorników retencyjnych mogą przynieść negatywne skutki na środowisko, zdrowie i mienie ludności. Jednakże należy mieć na uwadze, iż obiekty podlegają regularnym kontrolom, a ich stan techniczny jest dobry. Należy pamiętać, iż zbiorniki retencyjne pełnią przede wszystkim funkcję ochroną.	tak	usunięto zdanie w tym miejscu, natomiast w następnym akapicie, gdzie mowa jest o zbiornikach retencyjnych użyto zdania: "Istotne jest aby stan dużych zbiorników retencyjnych był dobry i podlegał regularnym kontrolom tak aby zbiorniki te nie stanowiły wtórnego zagrożenia powodzią w przypadku przerwania zabezpieczeń."
3.	Ministerstwo Środowiska	RPO WM, str. 82 Prognoza RPO WM, str. 56, 110	Zamiast: „problem zagospodarowania odpadów, w tym niski poziom selektywnej zbiórki i recyklingu”. Należy napisać „problem zagospodarowania odpadów, w tym niski poziom selektywnego zbierania i recyklingu”.	Należy stosować odpowiednie nazewnictwo. Ponadto nie wskazano wprost, jakich odpadów dotyczy to stwierdzenie.	tak	Uwaga uwzględniona w Prognozie
4.	Ministerstwo Środowiska	RPO WM, str. 90, 127, 133 Prognoza RPO WM, str. 69, 93, 101, 107, 115, 116, 135, 137	Należy zaproponować taki cel dzięki któremu na Mazowszu osiągnięty zostanie poziom co najmniej 50% odpadów do ponownego użycia i recyklingu.	Zaproponowany cel, tj. „Zmniejszenie ilości składowanych odpadów na Mazowszu” jest niewystarczający, aby Polska zrealizowała cele wynikające z prawa UE do 2020 r. Jednym z głównych zadań, jakie stoją przed Polską do wykonania do roku 2020 r., jest osiągnięcie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu w wysokości co najmniej 50%.	nie	Uwaga nieuwzględniona, ponieważ Prognoza odnosi się do wersji RPO WM 2014-2020 z października 2013 r. w której cel brzmi „Zmniejszenie ilości składowanych odpadów na Mazowszu”. Ponadto powyższe brzmienie celu nie koliduje, a wręcz przyczynia się do osiągnięcia poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu w wysokości co najmniej 50% do roku 2020.

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

LP.	Instytucja zgłaszająca	Dokument, do którego odnosi się uwaga/propozycja (Prognoza lub RPO WM 2014-2020, rozdział i numer strony)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi/propozycja	Uwaga uwzględniona (tak, nie)	Sposób uwzględnienia
5.	Ministerstwo Środowiska	RPO WM, str. 127, 212 Prognoza RPO WM, str. 112	Należy zastąpić: „Inwestycje w sektorze gospodarki odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z dyrektyw unijnych i WPGO”. Zdaniem: „Inwestycje w sektorze gospodarki odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z dyrektyw unijnych i WPGO”.	Należy stosować właściwe nazewnictwo, nazwa hierarchii to „hierarchia sposobów postępowania z odpadami”.	tak	Poprawiono zgodnie z sugestią
6.	Ministerstwo Środowiska	RPO WM, str. 127 Prognoza RPO WM, str. 37, 69	W zdaniu: „Organizacja selektywnej zbiórki odpadów obejmujących frakcje: papieru, metalu, tworzyw sztucznych, szkła, opakowań wielomateriałowych, bioodpadów i odpadów budowlanych oraz zwiększenie odzysku tych odpadów” należy zwrot: „selektywna zbiórka” zastąpić zwrotem: „selektywne zbieranie”. Ponadto w przypadku odpadów komunalnych należałoby podkreślić jako cel – zwiększenie recyklingu tych odpadów.	Należy stosować właściwe nazewnictwo, Ze względu na cele dyrektywy ramowej o odpadach w szczególności należy osiągnąć poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu.	tak	Poprawiono zgodnie z sugestią
7.	Ministerstwo Środowiska	RPO WM, str. 127 Prognoza RPO WM, str. 37, 69, 96, 136	Proponuje się wykreślić: „zamykanie i rekultywacja składowisk niespełniających wymagań ochrony środowiska.”.	Zamykanie i rekultywacja składowisk powinna być sfinansowana przez zarządzających (fundusz rekultywacyjny). W diagnozie nie ma mowy o jakichkolwiek „historycznych” problemach w tym zakresie, a nawet jeśli by były, to takie działania powinny być sfinansowane ze środków krajowych.	nie	Uwaga nieuwzględniona, ponieważ Prognoza odnosi się do wersji RPO WM 2014-2020 z października 2013 r.

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

LP.	Instytucja zgłaszająca	Dokument, do którego odnosi się uwaga/propozycja (Prognoza lub RPO WM 2014-2020, rozdział i numer strony)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi/propozycja	Uwaga uwzględniona (tak, nie)	Sposób uwzględnienia
8.	Ministerstwo Środowiska	RPO WM, str. 127 Prognoza RPO WM, str. 37, 69, 93, 107, 135	W zdaniu: "rozbudowa i modernizacja zakładów zagospodarowania odpadami w celu spełnienia przez nie standardów regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK)" zamiast zwrotu: „regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych” powinno być „regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych”. Ponadto należałoby doprecyzować, że dotyczyć to będzie wyłącznie instalacji wskazanych w planie inwestycyjnym dla województwa mazowieckiego zatwierdzonym przez Ministra Środowiska.	Należy stosować odpowiednie nazewnictwo. Jakość wojewódzkich planów gospodarki odpadami nie jest zadowalająca, stąd podstawową do finansowania przedsięwzięć w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi powinien być plan inwestycyjny zatwierdzany przez Ministra Środowiska.	Tak/nie	W prognozie zmieniono brzmienie zwrotu "regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych" na „regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych”. Na etapie tworzenia Prognozy brak było informacji nt. „planów inwestycyjnych” dotyczących budowy/rozbudowy instalacji RIPOK. Według obecnego prawa dokumentami, które regulują gospodarkę odpadami komunalnymi są wojewódzkie plany gospodarki odpadami (WPGO) oraz uchwały w sprawie ich wykonania i do tych dokumentów odnosi się Prognoza.
9.	Ministerstwo Środowiska	Prognoza RPO WM, str. 7	Niezgodność poniższej informacji z zawartymi w projekcie rpo: „wysoki udział unieszkodliwiania odpadów komunalnych poprzez składowanie (70%) i szybko rosnące ilości odpadów składowanych”.	W projekcie RPO podano 58%. Należałoby wyjaśnić, która dana jest prawdziwa.	nie	Obie dane są prawidłowe. Dana przedstawiona w Prognozie jest zgodna z wielkościami w publikacji GUS „Ochrona środowiska 2012” oraz „Ochrona środowiska 2011”, obejmująca odpowiednio lata 2011 i 2010. Zapis w prognozie wskazuje 70% jako udział we wszystkich metodach zagospodarowania stosowanych na terenie województwa, a nie w stosunku do odpadów łącznie odebranych. "Główną metodą zagospodarowania odpadów komunalnych w województwie mazowieckim było ich składowanie (71% odpadów poddanych zagospodarowaniu).." natomiast 58% to właściwy odsetek odpadów składowanych odnoszący się do ilości wszystkich odebranych odpadów (w 2011 zostało odebranych 1 450 tys. Mg , a

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

LP.	Instytucja zgłaszająca	Dokument, do którego odnosi się uwaga/propozycja (Prognoza lub RPO WM 2014-2020, rozdział i numer strony)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi/propozycja	Uwaga uwzględniona (tak, nie)	Sposób uwzględnienia
						składowano 844 tys., Mg)
10.	Ministerstwo Środowiska	Prognoza RPO WM, str. 7	Poniższa informacja nie wynika wprost z rpo „brak wystarczającej liczby instalacji niezbędnych do przetworzenia odpadów komunalnych zmieszanych, ulegających biodegradacji, w tym zielonych.”	W projekcie rpo nie podano ani liczby, ani rocznych mocy przerobowych istniejących instalacji.	nie	Informacja nie wynika z RPO, została wpisana na podstawie analiz na potrzeby Prognozy i pochodzi z wniosków przedstawionych w WPGO 2012-2023.
11.	Ministerstwo Środowiska	Prognoza RPO WM, str. 7	Należy wskazać przyczynę takiej sytuacji w kontekście konieczności likwidacji tego typu przedsięwzięć do połowy 2012 r.: „konieczność zamknięcia i rekultywacji składowisk odpadów komunalnych, niespełniających wymogów technicznych.”.	Tego typu instalacje powinny być zamknięte najpóźniej do połowy 2012 r.	tak	Zmieniono zapis w Prognozie na: "rekultywacja zamkniętych składowisk odpadów komunalnych"
12.	Ministerstwo Środowiska	OOŚ – Streszczenie w języku niespecjalistycznym – str. 8	Tiret dwa w podpunkcie Jakość powietrza atmosferycznego – wymaga zmiany brzmienia, nowe brzmienie: „ - duży udział emisji powierzchniowej – głównie z sektora bytowo-komunalnego...”	Błędne zastosowanie definicji niskiej emisji. Sektor bytowo-komunalny oraz sektor transportu (niska emisja) odpowiedzialne są w największym stopniu za emisję zanieczyszczeń powietrza i wpływają na stan jakości powietrza (zgodnie z wynikami ceny jakości powietrza).	nie	sektor transportu zaliczany jest do emisji liniowej, a nie niskiej
13.	Ministerstwo Środowiska	Prognoza RPO WM, str. 19	Nazwa: „Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014” powinno być zmieniona na: „Krajowy plan gospodarki odpadami 2014”.	Należy stosować właściwą nazwę.	tak	zastosowano sugerowaną nazwę
14.	Ministerstwo Środowiska	Prognoza RPO WM, str. 24	Należy stosować właściwy skrót w przypadku „KPGO”. Powinno być Kpgo 2014	Należy jasno wskazać, do którego planu Autorzy się odnoszą. Skrót KPGO był stosowany dla innego planu.	tak	zastosowano właściwy skrót.

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

LP.	Instytucja zgłaszająca	Dokument, do którego odnosi się uwaga/propozycja (Prognoza lub RPO WM 2014-2020, rozdział i numer strony)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi/propozycja	Uwaga uwzględniona (tak, nie)	Sposób uwzględnienia
15.	Ministerstwo Środowiska	OOS – Analiza stanu bieżącego środowiska województwa mazowieckiego i istniejące główne problemy ochrony środowiska – Powietrze atmosferyczne –str. 29	Przeredagowania wymaga tiret 2, w tabelce, nowe brzmienie: „duży udział źródeł emisji powierzchniowej – głównie z sektora bytowo-komunalnego...”.	Błędne zastosowanie definicji niskiej emisji. Sektor bytowo-komunalny oraz sektor transportu (niska emisja) odpowiedzialne są w największym stopniu za emisję zanieczyszczeń powietrza i wpływają na stan jakości powietrza (zgodnie z wynikami ceny jakości powietrza).	nie	Odnosząc się do zapisu tiretu " duży udział źródeł emisji (niskiej emisji) – głównie z sektora bytowo-komunalnego, w stężeniach zanieczyszczeń, głównie benzo(a)pirenu, pyłu PM10 oraz PM2,5, autor miał na myśli źródła emisji powierzchniowej. Wytyczne "Wskazówki dla wojewódzkich inwentaryzacji emisji na potrzeby ocen bieżących i programów ochrony powietrza" oraz "AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA W STREFACH, Warszawa, 2008 Ministerstwo, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska definiują pojęcie „niska emisja” - jest to emisja pyłów i szkodliwych gazów pochodząca z domowych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych, w których spalanie węgla odbywa się w nieefektywny sposób. Cechą charakterystyczną niskiej emisji jest to, że powodowana jest przez liczne źródła wprowadzające do powietrza niewielkie ilości zanieczyszczeń. Duża liczba kominów o niewielkiej wysokości powoduje, że wprowadzanie zanieczyszczenia do środowiska jest bardzo uciążliwe, gdyż zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca powstawania, a są to najczęściej obszary o zwartej zabudowie mieszkaniowej. Autor wytycznych "niską emisję" definiuje również jako "komunalno bytową". Uwagę ze względu na powyższe zostaje odrzucona. Forma zastosowanej definicji "niska emisja" jest poprawna.

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

LP.	Instytucja zgłaszająca	Dokument, do którego odnosi się uwaga/propozycja (Prognoza lub RPO WM 2014-2020, rozdział i numer strony)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi/propozycja	Uwaga uwzględniona (tak, nie)	Sposób uwzględnienia
						W kolejnym trzeciej odniesiono się do emisji liniowej (pochodzącej ze środków transportu, źródeł emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych).
16.	Ministerstwo Środowiska	OOŚ – Analiza stanu bieżącego środowiska województwa mazowieckiego i istniejące główne problemy ochrony środowiska – Powietrze atmosferyczne – str. 30	Przeredagowania wymaga tirt 3 w pkt 3 (str. 30) proponuje się nadanie nowego brzmienia „granice tzw. „niskiej emisji” pochodzącej z palenisk indywidualnych i indywidualnych kotłowni oraz transportu w celu jakości powietrza.”	Błędne zastosowanie definicji niskiej emisji. Sektor bytowo-komunalny oraz sektor transportu (niska emisja) odpowiedzialne są w największym stopniu za emisję zanieczyszczeń powietrza i wpływają na stan jakości powietrza (zgodnie z wynikami oceny jakości powietrza).	nie	Odnosząc się do zapisu tiretu 3 " widoczny udział emisji liniowej (komunikacyjnej), w strefie aglomeracji warszawskiej w stężeniach NOx i PM2,5". Autor miał na myśli źródła emisji liniowej. Wytyczne "Wskazówki dla wojewódzkich inwentaryzacji emisji na potrzeby ocen bieżących i programów ochrony powietrza" oraz "AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA W STREFACH, Warszawa, 2008 Ministerstwo, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska definiują pojęcie „niska emisja” - jest to emisja pyłów i szkodliwych gazów pochodząca z domowych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych, w których spalanie węgla odbywa się w nieefektywny sposób. Cechą charakterystyczną niskiej emisji jest to, że powodowana jest przez liczne źródła wprowadzające do powietrza niewielkie ilości zanieczyszczeń. Duża liczba kominów o niewielkiej wysokości powoduje, że wprowadzanie zanieczyszczenia do środowiska jest bardzo uciążliwe, gdyż zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsc powstawania, a są to najczęściej obszary o zwartej zabudowie mieszkaniowej. Autor wytycznych "niską

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

LP.	Instytucja zgłaszająca	Dokument, do którego odnosi się uwaga/propozycja (Prognoza lub RPO WM 2014-2020, rozdział i numer strony)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi/propozycja	Uwaga uwzględniona (tak, nie)	Sposób uwzględnienia
						emisję" definiuje również jako "komunalno bytową". Uwaga ze względu na powyższe zostaje odrzucona. Forma zastosowanej definicji "niska emisja" jest poprawna. Autor odnosi się do emisji liniowej (pochodzącej ze środków transportu, źródeł emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych).
17.	Ministerstwo Środowiska	OOŚ – Analiza stanu bieżącego środowiska województwa mazowieckiego i istniejące główne problemy ochrony środowiska – Powietrze atmosferyczne –str. 30	Przeredagowania wymaga tiert 3 w pkt 3 (str. 30) proponuje się nadanie nowego brzmienia „graniczenie tzw. „niskiej emisji” pochodzącej z palenisk indywidualnych i indywidualnych kotłowni oraz transportu w celu jakości powietrza.”	Błędne zastosowanie definicji niskiej emisji. Sektor bytowo-komunalny oraz sektor transportu (niska emisja) odpowiedzialne są w największym stopniu za emisję zanieczyszczeń powietrza i wpływają na stan jakości powietrza (zgodnie z wynikami ceny jakości powietrza).	nie	Odnosząc się do zapisu tiret " widoczny udział emisji liniowej (komunikacyjnej), w strefie aglomeracja warszawska w stężeniach NOx i PM2,5,". Autor miał na myśli źródła emisji liniowej. Wytyczne "Wskazówki dla wojewódzkich inwentaryzacji emisji na potrzeby ocen bieżących i programów ochrony powietrza" oraz "AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA W STREFACH, Warszawa, 2008 Ministerstwo, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska definiują pojęcie „niska emisję” - jest to emisja pyłów i szkodliwych gazów pochodząca z domowych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych, w których spalanie węgla odbywa się w nieefektywny sposób.

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

LP.	Instytucja zgłaszająca	Dokument, do którego odnosi się uwaga/propozycja (Prognoza lub RPO WM 2014-2020, rozdział i numer strony)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi/propozycja	Uwaga uwzględniona (tak, nie)	Sposób uwzględnienia
						Cechą charakterystyczną niskiej emisji jest to, że powodowana jest przez liczne źródła wprowadzające do powietrza niewielkie ilości zanieczyszczeń. Duża liczba kominów o niewielkiej wysokości powoduje, że wprowadzanie zanieczyszczenia do środowiska jest bardzo uciążliwe, gdyż zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca powstawania, a są to najczęściej obszary o zwartej zabudowie mieszkaniowej. Autor wytycznych "niską emisję" definiuje również jako "komunalno bytową". Uwaga ze względu na powyższe zostaje odrzucona. Forma zastosowanej definicji "niska emisja" jest poprawna. Autor odnosi się do emisji liniowej (pochodzącej ze środków transportu, źródeł emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych).
18.	Ministerstwo Środowiska	PROGNOZA RPO WM...Rozdział 5.2 Wody (str. 33)	Proponujemy uzupełnienie rozdz. 5.2 o obszary wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego dołączając załącznik nr 1 do rozporządzenia Nr 4/2012/ zawierający Wykaz obrębów geodezyjnych położonych w obrębie szczególnie narażonym oraz dołączając załącznik nr 2 do w/w rozporządzenia przedstawiający położenie obszarów szczególnie narażonych.	W rozdziale 5.2 nie wymieniono aktualnych obszarów wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego, które zostały wyznaczone w województwie mazowieckim Rozporządzeniem Nr 4/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 10 lipca 2012r. W powyższym rozporządzeniu określono wody powierzchniowe i podziemne wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszary szczególnie narażone, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć na terenie województwa mazowieckiego.	tak	wprowadzono powołanie się na zapisy rozporządzenia Nr 4/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 10 lipca 2012r. W sprawie ustanowienia wód wrażliwych i obszarów szczególnie narażonych w rozdziale 5.2. ponadto dodano do PROGNOZY załączniki 2 "WODY WRAŻLIWE NA ZANIECZYSZCZENIA ZWIĄZKAMI AZOTU ZE ŹRÓDEŁ ROLNICZYCH ORAZ OBSZARY SZCZEGÓLNIE NARAŻONE " oraz załącznik 3 "MAPA POŁOŻENIA OBSZARÓW SZCZEGÓLNIE NARAŻONYCH NA ZANIECZYSZCZENIA AZOTANAMI POCHODZENIA ROLNICZEGO W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM"

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

LP.	Instytucja zgłaszająca	Dokument, do którego odnosi się uwaga/propozycja (Prognoza lub RPO WM 2014-2020, rozdział i numer strony)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi/propozycja	Uwaga uwzględniona (tak, nie)	Sposób uwzględnienia
19.	Ministerstwo Środowiska	Prognoza RPO WM, str. 34-37	<p>Nie do końca wiadomo, czemu ma służyć porównywanie danych zawartych w CSO i GUS. Nie przeanalizowano również (podobnie jak w projekcie rpo) rocznych mocy przerobowych istniejących instalacji.</p> <p>Niepokojące jest również stwierdzenie: „Zgodnie z planowanymi przedsięwzięciami w zakresie gospodarki odpadami konieczna jest budowa instalacji regionalnych zapewniających samowystarczalność regionom w zagospodarowaniu odpadów zmieszanych, zielonych oraz pozostałości z sortowania przeznaczonych do składowania”, które sugerowałyby m.in. budowę składowisk odpadów. Proponuje się je wykreślić lub odpowiednio zmodyfikować</p>	<p>Przeprowadzona analiza w zakresie gospodarki odpadami jest dość powierzchowna, o czym świadczy stwierdzenie: „Pomimo lokalizacji na terenie województwa instalacji termicznego przetwarzania odpadów, większa część zmieszanych odpadów komunalnych jest przetwarzana metodami mechanicznymi.” przecież istniejąca instalacja termicznego przetwarzania odpadów komunalnych w pełni wykorzystuje swoje moce przerobowe.</p> <p>Składowanie odpadów są położone najniżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami i inwestycje w tym zakresie nie powinny być finansowane ze środków publicznych.</p>	nie	<p>Uzupełniono tekst: "Pomimo lokalizacji na terenie województwa instalacji termicznego przetwarzania odpadów, większa część zmieszanych odpadów komunalnych jest przetwarzana metodami mechanicznymi, ze względu na niewystarczającą moc przerobową do przekształcenia wszystkich odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie województwa."</p> <p>Dane CSO pokazano obrazowo, aby pokazać jakie są różnice między danymi w różnych bazach.</p> <p>O rocznych mocach przerobowych mówi się na podstawie analiz zawartych w WPGO 2013-2023, który to dokument jest aktem prawa miejscowego. W zakresie prognozy nie rozpatruje się aż tak szczegółowo gospodarki odpadami, ze względu na złożoność analiz, które będą wykonywane na potrzeby ew. aktualizacji WPGO. ponadto w Prognozie nie sugeruje się budowy składowisk tylko rozbudowę lub budowę instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Rozbudowa oznacza też doposażenie w brakujące elementy instalacji, tak aby uzyskały status RIPOK, spełniając wymogi odpowiednich rozporządzeń. Składowiska jak najbardziej traktowane są w WPGO jako ostatni element systemu gospodarki odpadami komunalnymi, jednak są konieczne, w celu deponowania pozostałości po przetworzeniu odpadów komunalnych (nie wszystkie odpady będą użyteczne po procesie MB-P).</p>

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

LP.	Instytucja zgłaszająca	Dokument, do którego odnosi się uwaga/propozycja (Prognoza lub RPO WM 2014-2020, rozdział i numer strony)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi/propozycja	Uwaga uwzględniona (tak, nie)	Sposób uwzględnienia
20.	Ministerstwo Środowiska	Prognoza RPO WM, str. 34-37	W prognozie nie odniesiono się do najważniejszych celów wynikających z dyrektywy ramowej o odpadach, a mianowicie osiągnięcia celów do roku 2020 w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu co najmniej 4 frakcji odpadów komunalnych oraz przesuwania się w górę hierarchii sposobów postępowania z odpadami.	Realizacja rpo powinna przyczynić się do osiągnięcia przez Polskę celów roku 2020. Należy pamiętać, że mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych jest nieszkodliwym, a termiczne przekształcanie z odzyskiem energii – odzyskiem.	tak	Dopisano cele ramowej dyrektywy o odpadach :." Kolejnymi celami ramową dyrektywą o odpadach są m.in.: • utworzenie najpóźniej do 2015 r. systemu selektywnego zbierania odpadów co najmniej papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła – jako podstawowego warunku zapewnienia wysokiej jakości recyklingu. • osiągnięcie celów w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu co najmniej 4 frakcji odpadów pochodzących z gospodarstw domowych (osiągnięcie w w 2020 r. poziomu – 50%); • konieczność selektywnego zbierania i przetwarzania bioodpadów; osiągnięcie celów w zakresie redukcji składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (dla Polski: 2010, 2013 i 2020 – dopuszczone do składowania nie więcej niż odpowiednio 75%, 50% i 35% odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 r.);"
21.	Ministerstwo Środowiska	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu RPO Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, rozdział 5.5, str. 40, Rezerваты Przyrody	Wg danych RDOŚ w Warszawie, na co wskazuje zamieszczona na stronie WWW RDOŚ obecnie 17, a nie 16 rezerwatów przyrody ma plany ochrony. Brak spacji przy zapisie „(...) 164 rezerwatów (...)”.	Aktualność danych i korekta zapisów		Poprawiono w tekście fragment: "Wśród znajdujących się na terenie województwa mazowieckiego rezerwatów przyrody 17 posiada plany ochrony. Spośród 184 rezerwatów przyrody województwa mazowieckiego, 20 zostało udostępnionych dla społeczeństwa. W przypadku pozostałych 164 rezerwatów obowiązuje, ustalony przez ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zakaz wejścia na ich teren."

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

LP.	Instytucja zgłaszająca	Dokument, do którego odnosi się uwaga/propozycja (Prognoza lub RPO WM 2014-2020, rozdział i numer strony)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi/propozycja	Uwaga uwzględniona (tak, nie)	Sposób uwzględnienia
22.	Ministerstwo Środowiska	PROGNOZA RPO WM...Rozdział: 5.8 Klimat i zagrożenia naturalne, pkt. Zagrożenia naturalne – (str. 50)	<p>Należy w nazwie studium Dyrektora RZGW „Studium bezpośredniego zagrożenia powodzią dla obszarów nieobwałowanych” Zmienić na „Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej”.</p> <p>Proponuje się uzupełnienie listy rzek dla których zostało opracowane studium Dyrektora RZGW województwa mazowieckiego. Należy wymienić następujące rzeki województwa mazowieckiego: Ada, Brok, Bug, Bzura, Czarna, Czarna Maleniecka, Długa, Drzewiczka, Iłzanka, Jeziorka, Kamienna, Kosówka, Krępanka, Liwiec, Łydynia, Mienia, Mleczna, Mogielanka, Narew, Nurzec, Okrzejka, Omulew, Orz, Orzyc, Osownica, Pilica, Pisia, Plewka, Płonka, Promnik, Radomka, Rakutówka, Rawka, Rokitnica, Rozoga, Rządza, Sierpieńca, Skrwa Lewa, Skrwa Prawa, Sucha, Szkwa, Świder, Toczna, Utrata, Wilanówka, Wilga, Wisła, Wkra, Zagożdżonka, Zimna Woda i Zwolenka.</p> <p>Proponuje się wprowadzenie informacji o ograniczeniach w użytkowaniu jakie występują na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z ustawą Prawo wodne.</p> <p>Proponuje się wpisanie informacji, że studia ochrony przeciwpowodziowej zachowują ważność do dnia sporządzenia map zagrożenia powodziowego.</p>	Uwagi uzupełniające	tak	<p>zgodnie z sugestią rozszerzono zapis na następujący: "Strefy zagrożenia powodzią zidentyfikowane przez RZGW- Warszawa w opracowaniu „Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej” dotyczą rzek: Ada, Brok, Bug, Bzura, Czarna, Czarna Maleniecka, Długa, Drzewiczka, Iłzanka, Jeziorka, Kamienna, Kosówka, Krępanka, Liwiec, Łydynia, Mienia, Mleczna, Mogielanka, Narew, Nurzec, Okrzejka, Omulew, Orz, Orzyc, Osownica, Pilica, Pisia, Plewka, Płonka, Promnik, Radomka, Rakutówka, Rawka, Rokitnica, Rozoga, Rządza, Sierpieńca, Skrwa Lewa, Skrwa Prawa, Sucha, Szkwa, Świder, Toczna, Utrata, Wilanówka, Wilga, Wisła, Wkra, Zagożdżonka, Zimna Woda i Zwolenka.</p> <p>Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania. Ponadto zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych; 2) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

LP.	Instytucja zgłaszająca	Dokument, do którego odnosi się uwaga/propozycja (Prognoza lub RPO WM 2014-2020, rozdział i numer strony)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi/propozycja	Uwaga uwzględniona (tak, nie)	Sposób uwzględnienia
						potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk; 3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie. Studia ochrony przeciwpowodziowej zachowują ważność do dnia sporządzenia map zagrożenia powodziowego."
23.	Ministerstwo Środowiska	Prognoza RPO WM, str. 55	Należałoby zweryfikować zapis u usunąć podkreślony zwrot: „wdrażanie efektywnych ekonomicznie i ekologicznych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na recykling oraz odzysk energii zawartej w odpadach, w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania”.	Biorąc pod uwagę cele zawarte w dyrektywie ramowej o odpadach, inwestycje w zakresie unieszkodliwiania odpadów powinny być ograniczone wyłącznie do składowania odpadów zawierających azbest.	nie	Unieszkodliwianie odpadów nie jest przeznaczone wyłącznie dla odpadów azbestu, metody unieszkodliwiania są stosowane również dla odpadów komunalnych, w tym celu stosuje się procesy wymienione w ustawie o odpadach.
24.0	Ministerstwo Środowiska	Prognoza RPO WM, str. 57	Nie jest jasne, co rozumie się przez neutralizację w stwierdzeniu: „zwiększenie udziału odpadów poddawanych odzyskowi i neutralizacji”.	Należy stosować ogólnie przyjętą nomenklaturę, najlepiej zdefiniowaną w ustawie o odpadach.	tak	zmieniono wyrażenie na: " „zwiększenie udziału odpadów poddawanych odzyskowi i recyklingowi"
25.1	Ministerstwo Środowiska	Prognoza RPO WM, str. 59	Proponuje się zamienić kolejność w stwierdzeniu: „Najistotniejszą potrzebą w zakresie uporządkowania gospodarki odpadami jest budowa instalacji regionalnych, w regionach, w których są one wymagane oraz zorganizowanie selektywnego odbierania	Polska w pierwszej kolejności ma zapewnić poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu.	tak	Zmieniono kolejność w zdaniu, choć wydaje się, że połączenie spójnikiem "oraz" nadawało tym dwóm wyrażeniom tę samą rangę: "Najistotniejszą potrzebą w zakresie uporządkowania gospodarki odpadami jest

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

LP.	Instytucja zgłaszająca	Dokument, do którego odnosi się uwaga/propozycja (Prognoza lub RPO WM 2014-2020, rozdział i numer strony)	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi/propozycja	Uwaga uwzględniona (tak, nie)	Sposób uwzględnienia
			odpadów komunalnych od mieszkańców w całym województwie, przynajmniej frakcji: papieru i tektury, szkła, tworzyw sztucznych, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów niebezpiecznych (przeterminowane leki, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny).”.			zorganizowanie selektywnego odbierania odpadów komunalnych od mieszkańców w całym województwie, przynajmniej frakcji: papieru i tektury, szkła, tworzyw sztucznych, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów niebezpiecznych (przeterminowane leki, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny) oraz budowa instalacji regionalnych, w regionach, w których są one wymagane.”
26. 2	Ministerstwo Środowiska	Prognoza RPO WM, str. 98	W zdaniu: „Bardzo istotne jest wsparcie dla działań mających zapewnić właściwą hierarchię gospodarowania odpadami (np. budowy instalacji do mechaniczno-biologicznej obróbki odpadów).” właściwa nazwa hierarchii to: „hierarchia sposobów postępowania z odpadami”.	Należy stosować właściwe nazewnictwo i pamiętać, że mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych jest unieszkodliwianiem, a termiczne przekształcanie z odzyskiem energii – odzyskiem.	tak	poprawiono na wyrażenie: "hierarchia sposobów postępowania z odpadami”.
27. 3	Ministerstwo Środowiska	Prognoza RPO WM, str. 107	Należy zastanowić się nad zapisem: „jedyną alternatywą jest wybór pomiędzy zakładem zagospodarowania odpadów opartym na instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów lub zakładem termicznego przekształcania odpadów”.	Należy pamiętać, że mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych jest unieszkodliwianiem, a termiczne przekształcanie z odzyskiem energii – odzyskiem. Przedstawiona na str. 107 analiza odnosi się wyłącznie do redukcji składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, a nie odnosi się do konieczności osiągnięcia poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu co najmniej 4 frakcji odpadów komunalnych.	nie	Wprocesach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów stosuje się procesy odzysku zgodnie z ustawą o odpadach zał 1 i 2 dot. procesów odzysku i unieszkodliwiania. Zapisy na stronie 107 w żadnym punkcie nie sugerują, że chodzi o redukcję składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

8. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Potencjalne oddziaływanie transgraniczne działań przewidzianych w poszczególnych priorytetach, RPO WM 2014-2020 uzależnione jest przede wszystkim od lokalizacji oraz charakteru poszczególnych inwestycji realizowanych z wykorzystaniem współfinansowania w ramach programu. Największe zagrożenie potencjalnych oddziaływań transgranicznych mogą nieść ze sobą inwestycje infrastrukturalne. Mogą to być przedsięwzięcia związane przede wszystkim z budową nowej infrastruktury naukowo-badawczej a także z przebudową lub budową dróg (drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi łączące sieci lokalne z drogami krajowymi, ekspresowymi i autostradami). Planowane działania, które zostaną podejmowane w ramach realizacji RPO WM 2014-2020 będą podlegać oddzielnym indywidualnym ocenom oddziaływania na środowisko. Możliwość wystąpienia oddziaływań będzie znacząco zależeć od skali i lokalizacji planowanych przedsięwzięć, jednak RPO WM 2014-2020, jako całość, nie będzie powodował znaczącego oddziaływania transgranicznego.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

W RPO WM 2014-2020 wyznaczono wskaźniki środowiskowe w obszarach odpowiadających tematyce pro środowiskowej. Zostały one ujęte w osiach priorytetowych III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną oraz IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu. W ramach prognozy oceniono system wskaźników oddziaływania na środowisko. Przyjęty system monitorowania jest spójny z zapisami strategicznych opracowań na szczeblu krajowym tj. m.in.: KSRR. Częstotliwość przeprowadzania badań powinna wynosić co najmniej jeden raz w roku. Nie proponuje się rozszerzenia listy wskaźników. Przyjmuje się, że częstotliwość monitorowania wskaźników zależy od częstotliwości agregowania danych w różnych bazach. W zależności od instytucji odpowiedzialnej za gromadzenie danych, terminy ich udostępniania do wiadomości publicznej są różne i przedstawiają się następująco:

- GUS – w zależności od tematu publikacji, czy zakresu danych (październik – grudzień każdego roku); forma udostępniania: publikacje książkowe lub wersje elektroniczne tych publikacji oraz bazy danych generowane przez elektroniczną bazę danych: Bank Danych Lokalnych (http://www.stat.gov.pl/bdl/app/strona.html?p_name=indeks);
- Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych – sprawozdanie roczne lub dane udostępnione na wniosek.

10. UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU W ODNIESIENIU DO ROZPATRYWANYCH ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Przeprowadzona analiza oraz wynikająca z niej ocena zapisów RPO WM 2014-2020 pozwala na stwierdzenie, że generalnie realizacja zapisów ww. dokumentu spowoduje poprawę stanu środowiska oraz sytuacji społeczno-gospodarczej. Realizacja zapisów ww. dokumentu przyczyni się m.in. do:

- poprawy stanu jakości powietrza w zakresie dotrzymania standardów jakości powietrza pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P, których źródłem jest „emisja niska” – emisja powierzchniowa,

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

- osiągnięcie wymaganych poziomów odzysku i recyklingu wybranych rodzajów odpadów oraz odpadów komunalnych,
- zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego, z powodu ograniczenia dalszego deponowania nieprzetworzonych odpadów komunalnych na składowiskach,
- rekultywacja powierzchni terenów zdegradowanych,
- polepszenie się klimatu akustycznego (hałas) i powietrza w ośrodkach miejskich w związku z rozwojem niskoemisyjnego transportu miejskiego oraz realizacji projektów budowy nowych odcinków dróg,
- osiągnięcie dobrego stanu wód, poprzez rozbudowę systemów oczyszczania ścieków,
- efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych, dzięki wykorzystaniu OZE,
- efektywne wykorzystanie zasobów wodnych, z powodu niskiego poziomu ograniczania zużycia wody w procesach produkcyjnych.